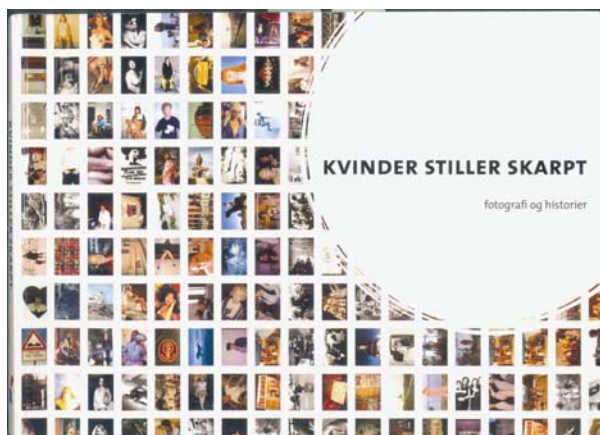

Et bidrag til den aktuelle kønspolitiske debat

25 års kvindehistorie i Danmark skildret gennem fotografier og tekster

Stine Marie Eriksen, Malene Nors Tardrup og Marie Reynolds (red.): *Kvinder stiller skarpt*. Informations Forlag 2004. 143 s. 178 kr.

Af Marlene Bregndal

Mennesker er så fantastiske, at man ikke kan tage dårlige billeder... det er forudsætningen for de mange studieportrætter, glamourbilleder, pressebilleder, reklamebilleder og snapshot, som udgør billedmaterialet i denne bog. I forbindelse med Dannerhusets 25 års jubilæum blev kvinder landet over inviteret til at indsende fotografier og deltage i udstillingen *Kvinder stiller skarpt*. En utraditionel udstilling med og af kvinder, der blev afholdt i Dannerhuset perioden 2. nov. til 2. dec. 2004 – adgang kun for kvinder! Et udpluk af de mange indsendte bidrag er repræsenteret i denne foto- og tekstanologi kurateret af fotograferne Stine Marie Eriksen, Malene Nors Tardrup og Marie Reynolds.

Kvinder stiller skarpt giver et farverigt sammensat udtryk af billeder og tekst, hvis indhold belyser hinandens repræsentationer af kvindeliv og kvindesyn. De korte kapitlers forskelligartede karakter gør, at man som læser har mulighed for at orientere sig på kryds og tværs af antologiens tematikker. Ved at bladere mellem de mange personlige beretninger, satiriske indslag og kønspolitiske emner skaber man som læser sine egne individuelle sammenhænge i stoffets betydninger. Kapitlernes opdeling indbyder ligefrem til, at man ikke nødvendigvis læser bogen fra ende til anden, men at man derimod springer mellem billedernes og teksternes mangfoldige udtryk for de sidste 25 års Danmarkshistorie set gennem det kvindelige kønsperspektiv. Amatørfotografer og professionelle billedkunstnere/fotografer bidrager med alt fra det iscenesatte til det dokumentariske. Kunstfotografi, journalistfotografi og private snapshot fra fotoalbummet danner tilsammen et galleri af mangfoldige kvindepotertrætter. Billederne skildrer mødre, modeller, gamle, unge, tykke, tynde,

bodybuildere, kvinder i militæruniformer og balkjoler, til demonstration eller fødselsdag. Billedernes interessante og alsidige udtryk fungerer godt i samspil med teksternes vidt forskellige indhold og form.

Bogens 24 tekster er skrevet af kvinder, der alle på forskellig vis har beskæftiget sig med kultur i en kønspolitisk/teoretisk sammenhæng. Emnerne omhandler aktuelle problematikker som f.eks. fremstillingen af kvinder på tv, i reklamer og kunst. Nutidens repræsentation af kvindelige idealer diskuteres bl.a. i Camilla Tvedes tekst, *Når familien rammer*. Her stiller hun spørgsmålstegn ved det idylliserede moderbillede, som hersker i samfundet, og konstaterer, *at børn dør heldigvis ikke af, at man en gang imellem har lyst til at kyle dem ned til storskrald* (Tved s.92)

Repræsentationen af kvinder i mainstreamkulturen bliver udfordret i flere af bogens tekster. Bl.a. Anette Dina Sørensen mener, at samfundet lider af en manglende anerkendelse af kvinden som seksuelt væsen, og Vibeke Pedersen refererer til populærfeministiske studieværter måder at vende op og ned på stereotype kvindeforestillinger. Som litterære indlæg til de fotografiske snapshot fortæller andre tekster i form af "mikrohistorier" personlige beretninger om vold, prostitution, racediskrimination og det at udforske sin egen kønsidentitet. Selve udtrykket i teksterne afhænger af skribenternes forskellige indgangsvinkler til kvindeskøn og kvindeliv. De personlige beretninger i form af breve, digte og fortællinger fungerer dog fint i samspil med aktuelle kønspolitiske indslag og analyser. Et tilbageblik på historiske begivenheder som besættelsen af Dannerhuset, 1970'ernes kønspolitiske debat og feministiske aktioner, set i forhold til nutidige beretninger om sociale uretfærdigheder og forskelsbehandling baseret på køn, seksualitet og etnisk herkomst, giver tilsammen læseren et nuanceret billede af kvindeskønnets historiske præmisser. *Kvinder stiller skarpt* præsenterer således en antologi af billeder og tekst, hvis indhold skal ses som et bidrag til samfundets aktuelle kønspolitiske debat.

Et eksklusivt kvinderum

Nødvendigheden i det at dokumentere for omverdenen, hvordan kvinders virkelighed egentlig tager sig ud, ligger til grund for Mette Knudsens tekst om *Historiens sorte huller*. Her beskriver hun den motivation og det arbejde, som ligger bag en produktion som *Grevindens Døtre* – en dokumentarfilm om tiden efter de kvindelige aktivisters generobring af Dannerhuset 1979. Aldrig mere, fortæller Mette Knudsen, "skulle kvinderne efter os stå med de store, sorte, historiske huller, som vi selv var blevet konfronteret med" (Knudsen s.68).

Adskillige af bogens beretninger illustrerer, at det for 25 år siden var nødvendigt at etablere en særskilt "kvindehistorie" for at udfylde den officielle histories "sorte huller". Bl.a. Rigmor K. Rasmussen, Gunna Starck og Bente Hansen henviser til kvindebevægelsen og Dannerhuset som forum for de sidste 25 års kvindepolitiske Danmarkshistorie. Og det er dette kvindelige forum, som foto- og tekstantologien *Kvinder stiller skarpt* udspringer af. Gennem fotografier med og af kvinder – eller med andre ord gennem en hele vejen igennem kvindelig præsentation og repræsentation skildres den periode, hvori Dannerhuset har eksisteret. Herved skildres også et kvindesyn, der skriver sig ind i og afspejler Dannerhusets egen historie og kapacitet som et eksklusivt rum for kvindelig udfoldelse. Karin Hindsbo-teksten vælger at vende denne problematik på hovedet. Hvad sker der egentlig, når man vælger at skildre kvindesyn gennem en eksklusion af mænd? Ville vi kvinder uden videre acceptere en udstilling, hvor udelukkende mænd var repræsenteret? Det er forståeligt, at Dannerhuset, som er ophav til *Kvinder stiller skarpt*, i kraft af sit virke som krisecenter for voldsramte kvinder i praksis må skabe et sådan eksklusivt kvindelum, men mon dog ikke man skal være påpasselig med at generalisere denne model? Risikoen er, at vi som kvinder kommer til at isolere os selv, og i et vist omfang kommer vi også til at fastsætte bestemte entydige mandlige værdier, som f.eks. at mænd ikke kan bidrage til en debat om kvindesyn.

Det er absolut nogle læseværdige fortællinger og inspirerende fotografier, som stilles skarpt på i denne foto- og teksantologi af og om kvinder. Bogen giver et indblik i de seneste 25 års fremstilling af kvinder. På baggrund af udstillingen fungerer antologiens tekst og billedmateriale som et udvidet udstillingsrum, hvor mænd og andre, som ikke har haft mulighed for at besøge Dannerhuset, kan se med.

Marlene Bregndahl er stud.mag. i dansk og kønsstudier.